

Minnesanteckningar från Samverkan LSS den 4 november

Närvarande

Arvid Vikman Rindevall, förtroendevald
Philip Stewén, borgarrådssekreterare
Astrid Thornberg, funktionshindर्सombudsman, SLK
Sara Pernold, områdeschef, socialförvaltningen
Anna Ljungquist, utredare, socialförvaltningen
Magdalena Kydd, Autism Stockholms län
Sandra Lindquist, intressepolitisk ombudsman, Funktionsrätt
Stockholms stad

Återblick från föregående möte

Avstämning av representanter från samverkansparterna

Vid föregående möte lyftes frågan om vilka representanter som ska delta i Samverkan LSS. Detta med anledning av att några av de som kallas sällan deltar på mötena. FUB har sedan föregående möte meddelat att Malin Tjernell Prioset inte längre ska delta i detta sammanhang, så har även Ellinor Englund från Autism Stockholms län. Socialförvaltningen meddelande vid dagens möte att Maria Karlsson, som är tjänstledig, inte kommer att ersättas i detta sammanhang.

Varför upplever bland annat Autisms medlemmar att de inte vet vem deras handläggare är?

Frågan är svår att besvara. Socialförvaltningen har undersökt hur information om ny handläggare ges till brukarna. Det vanligaste är att den nya handläggaren skickar ett brev till sina brukare där den presenterar sig och lämnar ut sina kontaktuppgifter. I de fall den gamla handläggaren vet vem som efterträder hen brukar denne nämna det vid uppföljning eller om de är i kontakt med brukaren av någon annan anledning. Någon stadsdelsförvaltning uppgav att de brukar skicka ut ett brev i samband med att biståndshandläggaren slutar och meddela kontaktuppgifter till ny handläggare samt när denna börjar och vem de kan vända sig till under glappet. Någon

enstaka stadsdelsförvaltning uppgav att det ibland har missats att skicka ut information och att de nu därför har extrakoll på att det alltid blir gjort. Vidare uppgav socialförvaltningen att personärligheten för biståndshandläggare inom verksamhetsområdet funktionsnedsättning låg på 10,4 procent år 2024.

Siffror kring avsteg från KTT (korttidstillsyn) inom LOV och hur många barn som ingår i en CSU-grupp som även har behov av KTT

Socialförvaltningen har ställt frågan gällande hur många avsteg som görs från valfriheten vid verkställandet av insatsen KTT till stadsdelsförvaltningarna. Nio av elva stadsdelar har svarat på frågan. Sammanställningen visar att av drygt 500 verkställda beslut görs 62 avsteg från valfriheten. Anledningen till att det görs avsteg från valfriheten beror i de flesta fall på att den enskilde går i en skola som ligger i en annan kommun.

Socialförvaltningen har även stämt av med utbildningsförvaltningen om de känner till hur många av de elever som ingår i en CSU-grupp (Centrala särskilda undervisningsgrupper) som har behov av KTT. Enligt Utbildningsförvaltningen känner de bara till att de har en elev i CSU som har behov av KTT.

Tillgången till läkare på LSS-boenden

Läget är oförändrat. I en statlig utredning om Stärkt medicinsk kompetens i kommunal hälso- och sjukvård (SOU 2024:72) som nyligen presenterades görs bedömning att den största potentialen till en bättre och mer välfungerande läkarmedverkan i kommunal hälso- och sjukvård finns i att stärka de befintliga strukturerna för samverkan mellan region och kommun. Att genomföra stora organisatoriska förändringar eller inleda en generell översyn av huvudmannskapet för läkarinsatser i kommunal hälso- och sjukvård anser utredningen inte vara ändamålsenligt. Det har inte heller framförts från någon aktör att en större omorganisation skulle underlätta dagens utmaningar. Den enklaste och snabbaste vägen för att säkra tillgången till läkare i den kommunala hälso- och sjukvården är att genomföra ett antal riktade åtgärder.

Arvid uppgav att regionen har framhållit att SMO-mottagningar (Samordnat medicinskt mottagande) är vägen framåt. I nuläget finns det enligt Regionen för få sådana mottagningar i Stockholmsområdet. Här får staden verka för att det ska bli fler SMO-mottagningar i området framöver.

Kort nulägesrapport från samverkansparterna

Politik och rotel

Arvid berättade om Budget 2026. Han konstaterade att de senaste åren har varit tuffa för välfärden. Årets budget har ungefär samma förutsättningar, även om den inte är riktigt lika krisbetonad som den har varit förut. Den stora utmaningen är enligt Arvid skiftningen i svensk politik där regeringen ger mindre och mindre generella statsbidrag vilket innebär att Stockholms stad har mindre pengar än vi brukar ha. Den statliga medfinansieringen av välfärden krymper och blir mindre och mindre. Givet det är grunduppräknings enligt schablon. Skolan, förskolan, LSS-verksamheten och äldreomsorgen får lite högre än grunduträknad kostnad (kostnadsökningar). Vidare har en del pengar för tidigare års ökade kostnader för personalen fått ligga kvar i årets budget. Det medför att det inte återspeglas helt och fullt i schablonen hur mycket det faktiskt är. I många delar är det en förstärkning med pengar. Det är viktigt för att kunna stärka, utveckla och lägga mer pengar på löner för att bli en attraktiv arbetsgivare.

I socialnämndens budget finns det några pengapåsar som är tydliga. Centrala placeringsfunktionen för LSS-boenden stärks med tre miljoner. Även LSS-kollo har fått mer pengar, fem miljoner, för att kunna erbjuda fler platser. Det görs också en tydlig satsning på personalen för att förbättra arbetsmiljön och bli en attraktiv arbetsgivare och även få ned sjukskrivningstalet genom att erbjuda arbetsskor. Totalt sett kommer 24 000–25 000 par skor att köpas in årligen.

På arbetsmarknadssidan finns insikten att ungefär tio procent av de som idag har sin sysselsättning på daglig verksamhet skulle kunna gå ganska direkt ut i arbetslivet med rätt typ av stöd. Att en person deltar i daglig verksamhet innebär en tre gånger högre kostnad för staden jämfört med om personen hade varit i en arbetsmarknadsinsats. Vi vet också att 70 procent av de som deltar i en arbetsmarknadsinsats går vidare till arbete eller studier som leder till arbete. I årets budget finns ett uppdrag att se över incitamentsstrukturen i syfte att få en organisatorisk incitamentsstruktur för att fler ska kunna komma in i arbetsmarknadsinsatser.

Frågan ställdes vilka krav som finns på utförarna att lyckas få ut folk i arbete. Enligt Arvid är parallella insatser det som leder till framgång. Det satsas därför pengar på att tillgängliggöra stöd från en coach även efter det att arbetsmarknadsinsatsen har avslutats. För många av de som börjar ett jobb går det bra inledningsvis, men efter kanske ett halvår eller tio månader händer något som gör att

individens slutar sitt jobb eller sina studier. Därför är det viktigt med ett långsiktigt stöd. Den här typen av stöd ska finnas på alla jobbtorg och inte bara i verksamheterna Alfa och IWork på Arbetsmarknadsförvaltningen.

En organisation undrade om det finns någon policy i staden för att fler människor ska komma i arbete. Enligt Arvid ska staden fortsätta att anställa fler serviceassistenter genom så kallad arbetsdifferentiering i sina verksamheter. Vidare ska stadens rekrytering vara fördomsfri och kompetensbaserad. Staden skulle kunna vara bättre på att anställa personer med olika typer av funktionsnedsättningar. Man har dock landat i att inte sätta något mått för detta. Anledningen till det är att när det fungerar bra finns det en driven och motiverad arbetsgivare som inser att det är en styrka med mångfald på arbetsplatsen. Om staden med tvång skulle säga att de som idag inte är intresserade trots det måste bidra till mångfald på arbetsplatsen finns en oro för hur det skulle bli för individen som börjar i den verksamheten. Därför har staden istället valt den mellanårda vägen genom att säga att alla ska bidra till att fler kommer i arbete. Totalt satsar staden 7,2 miljoner kronor på arbetsmarknadssidan.

14 miljoner extra läggs på vuxenutbildningen för att kunna tillhandahålla mer stöd. Alla kommunala vuxenutbildningsskolor ska erbjuda ett sammanhållet stöd. De ska tidigt kunna identifiera vilket stöd enskilda behöver samt se till att det finns möjligheter till rätt insatser.

SLK

Astrid informerade om att Budget 2026 kommer att gå igenom vid den kommande informationsträffen för ledamöterna i råden. Vid detta tillfälle kommer ett antal exempel ur budgeten att lyftas fram som ett medskick till ledamöterna. Kommande informationsträff kommer även att ha stort fokus på den pågående utvärderingen/uppföljningen av rådets nya organisering.

Astrid berättade även att Stockholms stad under året som gått blivit inbjudna av Myndigheten för delaktighet (MFD) att vara en av de kommuner som myndigheten har dialog med kring de rekommendationer som Sverige fått från FN-kommittén. Dialogerna handlar om att deltagande kommuner ska få möjlighet att se om de känner igen sig i det som kommittén har sagt. Det finns även möjlighet att framföra vad staden gör i de här frågorna. MFD sammanställer därefter det som de har kommit fram i dialogerna i en rapport. Staden har deltagit i två dialoger. I våras gällde dialogen barn, familj, boende och kompetens. Socialförvaltningen deltog vid detta tillfälle. På höstens dialog var fokus utbildning och

arbetsmarknad. Vid det tillfället deltog både utbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen.

Socialförvaltning

Även på socialförvaltningen står Budget 2026 och omhändertagande av politiska uppdrag i fokus just nu. Förvaltningen har bland annat fått ett samordningsuppdrag för arbetsplatsförlagt lärande som känns väldigt spännande. Förvaltningen håller även på att avsluta 2025 års uppdrag vilka kommer att slutredovisas i verksamhetsberättelsen.

Stockholms stad har av MFD valts ut som en av tio modellkommuner för att förverkliga de funktionshinderpolitiska målen. Inom ramen för det arbetet gör vi just nu en nulägesanalys. Staden har pekat ut vissa områden som den vill jobba vidare med, bland annat brottsförebyggande arbete för personer inom funktionshinderområdet. Förutom socialförvaltningen är även arbetsmarknadsförvaltningen, utbildningsförvaltningen, idrottsförvaltningen och Kungsholmens stadsdelsförvaltning involverade i arbetet. Nulägesanalysen ska vara klar i slutet av året. Därefter ska man presentera en projektplan för de kommande två årens arbete.

Funktionsrätt Stockholms stad

Sandra berättade att de nyligen har haft representantskap, vilket är en av deras demokratiskt valda församlingar. Där får medlemsföreningarna påverka det intressepolitiska arbetet. Vid mötet pratade de bland annat om äldrefrågor. Det som är väldigt tydligt är att ofrivillig ensamhet är kärnan till varför det uppstår problem för deras medlemmar. De saknar stöd och nätverk och är väldigt utsatta. Det är de minsta medlemsföreningarna som blir mycket påverkade av detta. Funktionsrätt Stockholms stad kommer att träffa äldreborgarrådet Torun Boucher tillsammans med DHR och SRF. Där kommer ofrivillig ensamhet, ledsagning och hemtjänst att stå i fokus.

Arvsfondsprojektet *Våra röster ska höras* kommer att avslutas innan året är slut. Projektet har presenterats för väldigt många personer. Funktionsrätt Stockholms stad kommer via socialförvaltningens medarbetare Jessica Lundkvist få möjlighet att presentera projektet för ännu fler, bland annat för SKR. Framöver kommer de troligtvis att söka ett effektstöd för spridning av Funktionsrättsintervjuaren. Mer information om projektet finns [här](#).

Funktionsrätt Stockholms stad har så smått börjat fokusera på valet 2026. De kommer tillsammans med PRO och Hyresgästföreningen att ingå i en bostadspolitisk opinionsverkstad på Bagarmossens

folkets hus. De kommer att prata om tillgängliga boenden och olika bostadsfrågor.

Autism Stockholms län

Valde att gå direkt vidare till punkten övriga frågor.

Övriga frågor/punkter

Från Autism Stockholms län

- Frågan rörande handläggare

FUB och Autism Stockholms län har skickat ut en enkät till sina medlemmar rörande deras biståndshandläggare. De fick lite drygt 200 svar. Glädjande var att merparten svarade ja på frågan om de visste vem deras handläggare var. En av fem visste det inte.

På frågan hur ofta den enskilde har kontakt med sin biståndshandläggare svarade 55 procent att de hade kontakt vid ett tillfälle per år eller mer sällan. Några kommentaren kopplade till den frågan var att bland annat att:

Handläggaren upplevs som mindre proaktiv än tidigare. Förr tog de mer egen kontakt med mig.

Övriga kommentarer som inkom i enkäten var bland annat:

Vi har en trevlig handläggare som är lätt att föra ett samtal med, även om vi inte har fått det beslut vi velat.

Det är chefen som ta besluten. Handläggaren har blivit mer av en budbärare mellan den enskilde och chefen.

På frågan om den enskilde haft olika handläggare under de senaste tre åren svarade åtta av tio att de bytt handläggare under en treårsperiod. 42 procent hade bytt handläggare en till två gånger. 36 procent hade haft tre eller fler handläggare.

Det är en relativt stor andel individer som har bytt handläggare under en treårsperiod sett till att det här är en målgrupp där kontinuitet och tillit har en väldigt stor betydelse. Magdalena har ingen tydlig uppfattning om vad personalomsättningen beror på. De tror dock att det har blivit mer av ett genomgångsyrke.

Funktionsrätt Stockholms stad har fått till sig att handläggarna inte har tid till att bygga relationer. De kontaktar inte enskilda för att höra efter om det är något som de behöver stöd med. Den enskilde måste själv kontakta handläggaren när behov uppstår. Att handläggare inte upplever sig ha tid och möjlighet att jobba uppsökande tror Sandra eventuellt kan bidra till personalomsättningen. Sandra skulle gärna se att det gjordes en enkätundersökning bland handläggarna för att få deras syn på varför brukarna upplever att kontakten med handläggarna har

blivit mer sporadisk över tid och varför brukarna upplever sig mer otrygga. Enkäten skulle kunna innehålla frågor kring handläggarnas mandat, upplever de att de kan agera, finns det tid och möjlighet att utföra jobbet i sin helhet.

Enligt Philip behöver vi ha fler utbildade handläggare som vill jobba i Stockholms stad. I nuläget kommer de in och byter sedan arbetsplats mellan olika förvaltningar. Detta är något som roteln är medvetna om. De försöker hela tiden stärka arbetsmiljön för handläggarna och få dem att vilja välja Stockholm som arbetsplats och även stanna kvar här.

Sara uppgav att socialförvaltningen i ett första steg gärna tar del av enkätundersökningen som FUB och Autism Stockholms län genomfört. Utifrån den kan en dialog föras med stadsdelsförvaltningarna.

- Turbundna resor – hur följs avtal upp, vilka är kraven och hur mäts kundnöjdhet?

Det är serviceförvaltningen som tar fram och förvaltar avtalet avseende persontransporter. I framtagandet jobbar de med arbetsgrupper, bestående av representanter från bland annat stadsdelsförvaltningarna, för att säkerställa att kraven som ställs i upphandlingen är rätt.

Uppföljning av avtalen utförs på övergripande nivå av Serviceförvaltningen. Leverantören ska minst två gånger per år träffa representanter från staden för uppföljning av avtalet. Mötena syftar till att säkerställa att de överenskomna villkoren blir tillgodosedda. Vid dessa träffar sker genomgång av avvikelser, synpunkter, miljömålsuppfyllnad samt övriga kvalitetsfrågor kring åtagandenas utförande. Såvitt socialförvaltningen känner till sker ingen regelrätt mätning av kundnöjdhet.

Det finns rutiner för att rapportera in avvikelser och vitesanspråk till serviceförvaltningen som stadens beställare uppmanas att använda sig av. I första hand ska beställaren rikta klagomål direkt till leverantören. Om leverantören inte rättar till felen ska beställaren rapportera detta till serviceförvaltningen. Dessa rapporter tar serviceförvaltningen sedan med sig när de ska följa upp avtalen.

Autism Stockholms län har gjort en enkätundersökning bland sina medlemmar kopplat till turbundna resor. På frågan *Vid avvikelser, får du information i tid för omställning* svarar 38 procent att man sällan eller aldrig får information.

På frågan *Anmäler eller rapporterar du avvikelser* är det lika många, det vill säga 38 procent, som säger sig sällan eller aldrig rapportera avvikelser.

En majoritet svarade att de fick ett bra bemötande från chauffören. Kommentarer lyfte fram att det är viktigt med kontinuitet och tillit. När det är samma chaufför funkar det bra men när det blir byte kan allt rasa samman.

- Arbete inför kommande val – hur förbereder och säkerställer vi delaktighet och deltagande för personer på t ex grupp- & servicebostäder? Vad planerar Staden och vad kan vi som Föreningar bidra med?

Socialförvaltningen har varit i kontakt med valnämnden med anledning av frågan. Valnämnden uppger att de jobbar på olika sätt för att säkerställa att valet har god tillgänglighet. Det handlar mycket om budröstning och att röstningslokaler ska vara tillgängliga och inte så mycket om just delaktighet och deltagande för personer på grupp- och servicebostäder.

MFD erbjuder kommuner möjlighet att anmäla sig till dem för att MFD ska följa kommunens resa mot tillgängliga val. Socialförvaltningen har tipsat valnämnden om detta och fått till svar att de redan känner till denna möjlighet. Valnämnden passade även på att tipsa om att det finns bra information på Valmyndighetens [webbplats](#).

Staden tar med sig att informationen om extra ledsagning för att rösta måste gå ut till alla som berörs av denna möjlighet.

- Individuell Plan ”Jag Äger”
FUB och Autism Stockholms län kommer att besöka nätverket för enhetschefer den 18 november för att berätta om projektet *Jag Äger*. De har också ett pågående samarbete med Forum Carpe i frågan.

Från Funktionsrätt Stockholms stad

- Efter frågan om stadens uppkoppling - hur ser tillgängligheten ut till att hålla kontakt med sina nära och kära via videosamtal? Finns kapacitet att få stöd för att använda tekniken? Vi anser att detta bör förtydligas och formaliseras.

Socialförvaltningen har försökt att få en bild över hur det ser ut, men har inte hela svaret för alla verksamheter. Det man kan säga översiktligt är att tjänsten Stockholm surf, vilket är en tjänst som innebär att brukare kan koppla upp sig mot stadens WiFi-nätverk på ett användarvänligt sätt, inte är fullt ut implementerat i alla stadsdelsförvaltningar ännu.

Statistik från september 2025 visar att Stockholm Surf används på LSS-boenden i sju av elva stadsdelsförvaltningar.

När frågan ställdes till enhetschefsnätverk gällande tillgång till digitala enheter och personalens kompetens framkom att det finns digitala enheter ute i verksamheterna, oftast Ipads. Det lyftes även fram att brukarna i många fall har egna enheter som

de använder, främst mobiltelefon. Vidare framkom att personalen har kunskap att hjälpa till med FaceTime-samtal.

Det framfördes från Funktionsrätt Stockholms stad att de önskar att det ska formaliseras att utförare ska ha kunskap och kapacitet att kunna hjälpa brukare att hålla kontakt med sina anhöriga. Socialförvaltningen uppgav att staden till viss del redan har gjort det i uppdragsbeskrivningar och förfrågningsunderlag. Det vi skulle kunna göra är att titta på om det kan förtydligas eller beskrivas skarpare i underlagen. Från socialförvaltningens håll behöver vi även titta på om vi behöver ge ytterligare stödsatser för personalen. Socialförvaltningen har fått i uppdrag att jobba med digitalisering och de möjligheter som den erbjuder. Det pågår just nu ett arbete med att rigga en organisation för detta och dela upp arbetet i olika samverkansområden.

- Vi vet att det finns ett upparbetat samarbete (IOP) med Passalen i Järva stadsdelområde, finns det möjlighet att sprida detta vidare inom staden?

Enligt Arvid måste IOP tecknas av respektive förvaltning. Politiken bidrar dock gärna till att sprida goda exempel. Funktionsrätt Stockholms stad ska delge information till Arvid som han kan skicka vidare till alla samordnare ute på stadsdelarna.

- Hur har det gått med översynen kring stadens tillgängliga kommunikation? Vad händer nu?

Astrid bad att få återkomma i frågan när rapporten är presenterad.

- Programmet för tillgänglighet och delaktighet: Hur ska kompetensutvecklingen av stadens tjänstemän och rådsledamöter säkerställas. Vi saknar tydligt budgetuppdrag!

Funktionsrätt Stockholms stad har glatt kunnat konstatera att det nu finns skrivningar i Budget 2026 om att kompetensutvecklingen ska säkerställas. Hur detta omhändertas och säkerställs ute i de olika förvaltningarna kommer troligtvis att se olika ut enligt SLK.

- Uppdatering om nolltaxa

Enligt Arvid pågår en diskussion mellan förvaltningen, nämnden och funktionshinderråd på idrottssidan. Diskussionen behöver nu landa i ett besked från idrottsnämnden. Vi måste avvakta och se vad de beslutar.

Autism Stockholms län framförde även att förutsättningarna för nolltaxa har förändrats. En förening behöver numer ha merparten av sina medlemmar i Stockholms stad för att kunna

bli beviljad nolltaxa. Flera intresseorganisationer är inte organiserade i lokalföreningar utan i en länsförening. För Autism Stockholms län, som har 44 procent (cirka 2 000) av sina medlemmar i Stockholms stad, innebär det här att de inte längre får nolltaxan. I 15 års tid har de haft bad i Bredängsbadet med upp till 30 medlemmar som kommer till badet. Utan nolltaxan kostar det cirka 3 000 kronor per badtillfälle vilket innebär att föreningen måste ta betalt av de som kommer för att kunna fortsätta erbjuda dessa badtillfällen. Många av deras medlemmar har en ansträngd ekonomi och det är svårt för dem att prioritera den här utgiften. Det borde gå att finna en lösning så att även de föreningar som är länsorganiserade har möjlighet att få del av nolltaxan. Arvid tar med sig frågeställningen till idrottsnämnden.

Tid för nästa möte

Nästa möte bokas in den 28 april klockan 09:00.